

Sygn. akt: II AKa 307/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Robert Kirejew
Sędziowie	SSA Wiesław Kosowski (spr.) SSO del. Karina Maksym
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Katowice-Północ
w Katowicach Macieja Makowskiego

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2017 r. sprawy

M. K. s. T. i A., ur. (...) w J.

oskarżonego z art. 156 § 3 kk

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 lutego 2017 roku

sygn. akt V K 232/16

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania
Sądowi Rejonowemu Katowice-Zachód w Katowicach.

SSO del. Karina Maksym SSA Robert Kirejew SSA Wiesław Kosowski

	<p>Sygn. akt II AKa 307/17</p> <h3>UZASADNIENIE</h3> <p>Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 28 lutego 2017r., w sprawie o sygn. akt V K 232/16 uniewinnił oskarżonego M. K. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 156 §3 k.k., polegającego na tym, że 22 września 2015r. w K. przy ul. (...) miał udostępnić będącemu pod wpływem alkoholu P. G. benzodiazepinę w postaci tabletek R., a następnie dożylnie podać mu opioid w postaci morfiny, czym spowodował u niego</p>
--	--

niewydolność wielonarządową, tj. ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, w wyniku której nastąpiła śmierć P. G..

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodził się prokurator zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego M. K.. We wniesionym środku odwoławczym podniósł zarzuty:

- naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to art. 410 k.p.k. poprzez wydanie wyroku z pominięciem całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, a to nieuwzględnienie w całości zeznań świadków oraz biegłych M. C. i E. P., opinii sekcijnej i toksykologicznej, które to dowody w sposób jednoznaczny wykazały, że M. K. podał będącemu pod wpływem alkoholu P. G. benzodwiazapien w postaci tabletek R. oraz morfinę, przez co naraził go na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, zaś w skutek jednoczesnego zażycia w/w substancji P. G. doznał niewydolności wielonarządowej, tj. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, w wyniku której zmarł, a w konsekwencji pominięcie możliwości przyjęcia kwalifikacji prawnej z art. 160 §1 k.k., pomimo że sąd uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu,

- błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mającego wpływ na jego treść, a to uznanie, że M. K. swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion czynu zabronionego, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w szczególności protokół posekcyjny, opinia toksykologiczna, uzupełniające opinie biegłych, jednoznacznie wskazują, że jednoczesne podanie alkoholu etylowego, diazepanu i morfiny powodują stan realnie zagrażający życiu, albowiem substancje te mają bezpośredni wpływ na ośrodkowy układ nerwowy skutkując depresją krążeniową i oddechową, co zwiększa ryzyko bezdechu, a w końcu jest przyczyną zgonu, co prowadzi do wniosku, że udostępnienie będącemu pod wpływem alkoholu P. G. relanium oraz morfiny w tej konkretnej sytuacji naraziło go na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a w ostateczności przypisanie oskarżonemu sprawstwa przestępstwa z art. 160 §1 k.k.

Stawiające te zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się o tyle skuteczna, że w jej wyniku koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Katowice - Zachód w Katowicach.

Zgodzić należy się w pełni z zawartą w pisemnych motywach orzeczenia argumentacją, iż zgromadzone dowody nie pozwalają na ustalenie w sposób nie budzący wątpliwości, iż M. K. podał będącemu pod wpływem alkoholu P. G. relanium oraz dożyłnie morfinę, co miało spowodować u pokrzywdzonego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, a w konsekwencji śmierć.

Jednocześnie jednak z poczynionych przez Sąd meriti ustaleń wynika, iż oskarżony na prośbę P. G. „poczęstował” go posiadanymi tabletkami relanium oraz morfiną, w czasie gdy razem spożywali alkohol. W pewnym momencie pokrzywdzony stracił przytomność i przestał oddychać. Oddech został mu przywrócony na skutek resuscytacji podjętej przez załogę wezwanej karetki pogotowia.

Słuchana w sprawie biegła wskazała, iż alkohol podany wspólnie z relanium może spowodować nawet zgon. Co więcej podała również, że interakcja morfiny i relanium polega na nasileniu depresyjnego wpływu na (...). Alkohol jako trzeci składnik tej mieszanki jeszcze bardziej pogłębia depresyjne skutki zażycia w/w substancji.

Już tylko te informacje winny skłonić Sąd do podjęcia starań mających na celu szczegółowe wyjaśnienie tych kwestii oraz poczynienie rozważań, czy M. K. swym zachowaniem nie wyczerpał znamion występku z art. 160 §1 lub §3 k.k. Na marginesie należy zauważyć, iż strony zostały pouczone o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu właśnie na ten przepis. W tej sytuacji wręcz zdziwienie budzi dlaczego brak jakichkolwiek rozważań Sądu w pisemnych motywach orzeczenia w tym zakresie.

Oczywiście nie można wykluczyć, iż po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, oceniając jego wyniki,

organ orzekający dojdzie do przekonania, iż brak jest podstaw do przypisania oskarżonemu M. K. jakiegokolwiek czynu zabronionego. Tym niemniej może to nastąpić dopiero po przeprowadzeniu na nowo postępowania dowodowego, ocenie zgromadzonych dowodów i poczynieniu szczegółowych rozważań w zakresie ewentualnej realizacji przez oskarżonego znamion przestępstwa opisanych w art. 160 §1 lub 3 k.k.

Dla wyczerpania znamion występku z art. 156 §3 k.k. niezbędnym jest, by sprawca swym zachowaniem spowodował ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu. Jak prawidłowo zostało ustalone przez Sąd meriti, a z którymi do ustaleń zgodził się prokurator, w tym zakresie brak jest dowodów. Jednak przepis art. 160 k.k. mówi już tylko o narażeniu człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Co więcej w przypadku przestępstwa z §1 art. 160 k.k. wystarczającym jest zamiar ewentualny, który charakteryzuje się świadomością znaczenia podejmowanych czynności w perspektywie możliwego skutku. Nie chodzi przy tym o świadomość jakiegokolwiek możliwości wystąpienia konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, ale wyłącznie świadomość wysokiego prawdopodobieństwa takiego skutku, ocenianego w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych, bo tylko wówczas można mówić o "bezpośredniości" niebezpieczeństwa.

Charakter strony przedmiotowej tego przestępstwa wyjaśnił Sąd Najwyższy, wskazując, że: „istotą strony przedmiotowej czynu określonego w art. 160 § 1 k.k. jest stworzenie przez sprawcę takiej sytuacji faktycznej, w której istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo, grożące realnie nastąpieniem skutku w postaci śmierci, ciężkiego uszkodzenia ciała względnie ciężkiego rozstroju zdrowia człowieka. Bezpośredniość realnie grożącego niebezpieczeństwa oznacza, iż w sytuacji przez sprawcę już stworzonej, a więc bez dalszej akcji z jego strony, istnieje duże prawdopodobieństwo nastąpienia w najbliższej chwili wymienionych skutków” (zob. wyrok SN z dnia 29 listopada 1973 r., Rw 902/73, OSNPG 1974, nr 2, poz. 24).

W tym zakresie w pierwszej kolejności winien czynić ustalenia i rozważania Sąd Rejonowy K. – Zachód w K., który obecnie jest sądem pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie. Mamy bowiem to czynienia

z sytuacją, w której oskarżyciel publiczny zgodził się z brakiem dowodów świadczących o popełnieniu przestępstwa, które warunkowałyby właściwość sądu okręgowego, jako sądu pierwszej instancji, a w środку odwoławczym podnosi tylko zarzuty w zakresie błędnego ustalenia, że nie doszło do wyczerpania przez oskarżonego znamion występku z art. 160 §1 k.k.

Wyjaśnienia przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie wymagało, jaka ewentualnie ilość relanium i morfiny została udzielona P. G. przez oskarżonego oraz czy ilości te w połączeniu z alkoholem mogły powodować narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. W dalszej kolejności oczywiście Sąd rozważy, czy jeśli tak było, to z tego tytułu można przypisać winę M. K.. Sąd będzie miał przy tym na uwadze, iż wina ta (w przypadku występkę art. 160 k.k.) może mieć również charakter nieumyślny. Przestępstwo to można bowiem przypisać oskarżonemu, gdy nie ma on zamiaru narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, ale do narażenia takiego dochodzi w wyniku niezachowania wymaganej w danych okolicznościach ostrożności, w sytuacji, w której narażenie człowieka przewidywał lub, obiektywnie biorąc, mógł przewidzieć (art. 160 §3 k.k.). Narażenie na niebezpieczeństwo nie oznacza pewności wystąpienia uszczerbku dla określonego dobra, ale jedynie prawdopodobieństwo uszczerbku – z którego sprawca musi sobie zdawać sprawę (zob. H. Kuczyńska, glosa..., Palestra 2012, nr 7–8, s. 130 i n.).

W przypadku występkę z art. 160 §3 k.k. Sąd winien pamiętać, iż jest to przestępstwo wnioskowe.

SSO del. Karina Maksym SSA Robert Kirejew SSA
Wiesław Kosowski